

Indkomstkildeskat (Erhvervsskat).

af

Prof., Dr. V. Falbe Hansen.

Medens Kammerherre Lüttichau var Finansminister henvendte han sig til mig og anmodede mig om at udarbejde en Fremstilling af den fremmede Lovgivning om Indkomstskat særlig den norske, den engelske og fornemlig den tyske, og derefter at drage Hovedlinierne for hvorledes en dansk Indkomstskat burde være, naar der til den bliver knyttet en Beskatning af Formuen, samt tillige at give Udkast til de vigtigste Paragrafer i et eventuelt Lovforslag derom.

Jeg efterkom gerne denne Opfordring og udarbejdede den ønskede Betænkning. Denne blev paa Ministerens Foranledning trykt som Manuscript og uddelt i et mindre Antal Exemplarer.

I Betænkningen har jeg udtalt, at man ved en eventuel ny Indkomstskat kunde gaa to Veje, enten kunde man ligesom man hidtil havde gjort i Danmark og ved de ny Indkomstskatter i Norge og Preussen, lægge en Skat paa alle Personer i Forhold til deres Indkomst, altsaa anvende en personlig Indkomst og Formueskat, eller man kunde anvende den engelske

Fremgangsmaade og lægge en Skat paa selve Indkomstkilderne der hvor disse springe frem, altsaa en Indkomstkildeskat. Jeg udtalte tillige, at denne sidste Form maaske nok i og for sig var den bedste, men at man af Hensyn til de forhaandenværende Forhold vistnok burde foretrække at anvende en personlig Indkomstskat.

Finansministeren følte sig imidlertid tiltalt af den engelske Beskatningsmaade og anmodede mig om at udarbejde i Grundtræk hvorledes en Indkomstkildeskat kunde tænkes gennemført i Danmark. Jeg efterkom gerne denne Anmodning og udarbejdede det hermed publicerede Forslag.

Der forelaa altsaa nu to af mig udarbejdede Betænkninger, en angaaende »en personlig Indkomst- og Formueskat«, det er den foran omtalte, som blev trykt paa Ministeriets Foranledning, og en anden angaaende »Beskatning af Indkomstkilderne«, det er den, som jeg hermed forelægger. Regeringen valgte den første Beskatningsmaade og forelagde det bekendte Lovforslag om Indkomst- og Formueskat, der er bygget paa den af mig afgivne Betænkning som Forarbejde og er i Overensstemmelse med dennes Grundtanker.

Hvad min personlige Stilling til Spørgsmaalet angaar, da var jeg fra først af mest stemt for en personlig Indkomst- og Formueskat. Jeg mente, at en Beskatning af Indkomstkilderne vilde møde næsten uovervindelige Vanskeligheder, allerede fordi Tanken i den er saa fremmed her i Landet. Der er Ufuldkommenheder, ja endog Urimeligheder, ved enhver Skat; men naar den Skat, der er Tale om, er gammel-

kendt og tilvant, lægger man mindre Mærke til dem, det gælder saaledes i fuldt Maal om den personlige Indkomstskat, som vi jo alle have vænnet os til som et uundgaaeligt Onde i Kommunalbeskatningen. En Indkomstkildeskat er derimod, i al Fald for største Delen af den nulevende Slægt, noget nyt, og Kritiken og Modvillien maatte derfor ventes at ville være særlig stærk og tilbøjelig til at overvurdere Ulemperne ved den. Og det maa indrømmes, denne Skat har sine store Mangler, navnlig ogsaa dens praktiske Anvendelse. Under min System med Arbejdet kom jeg imidlertid efterhaanden mere til den Anskuelse, at Vanskelighederne nok lod sig overvinde, og at der ved Indkomstkildeskatten var saa store Fordele, at den dog maaske kunde komme i Betragtning, og at Spørgsmaalet i al Fald fortjente at diskuteres. Det er derfor at jeg med Finansministerens Samtykke hermed offentliggør Udkastet saaledes som jeg i sin Tid afgav det til Regeringen, dog med nogle faa mindre væsentlige Rettelser. Det er, som det vil ses, intet helt udarbejdet Forslag, det er kun Grundlinierne til et saadant.

Hr. Ad. Jensen, Fuldmægtig i Statens Statistiske Bureau, har paa forskellig Maade ydet mig fortræffelig Hjælp ved Arbejdet og navnlig ved Undersøgelsen af hvad Skatten kunde antages at indbringe. Jeg benytter Lejligheden til at fremhæve og takke for denne Hjælp.

Forslag til »Beskatning af Indkomstkilderne«
eller »Almindelig Erhvervsbeskatning«.

I den Afhandling om Indkomst- og Formueskatten, som jeg i Fjor udarbejdede efter Ministeriets Anmodning, omtalte jeg, at der var to Grundformer for Indkomsts-katten. Enten kunde man beskatte enhver Person i Landet i Forhold til hans Indkomst, eller man kunde beskatte selve Indkomsterne, der hvor de komme frem; man kom da til en »Indkomstkildeskat« eller om man vil, til en »Erhvervsskat«.

1) Den første Fremgangsmaade, den personlige Indkomsts-kat, er den, man sædvanlig tænker paa, naar man her i Landet taler om Indkomsts-kat. Det er den, der anvendes i Kommunerne (Indkomsts-katten i Køben-havn og de saakaldte Formue- og Lejlighedsskatter i Købstæderne og paa Landet), og det er den, man i den sidste Menneskealder har anvendt, naar Staten skulde have en Indkomsts-kat, saaledes i 1864, i 1867 og i 1870. Denne Fremgangsmaade er ogsaa teore-tisk set den smukkeste og mest retfærdige; den be-skatte alle paa ensformig, klar og let forstaaelig Maade; man kan bestemme med stor Nøjagtighed, hvad der er Indtægt og skal beskattes, og man kan nøje ud-maale, hvor stor Skatten skal være for hver enkelt Indtægt, hvorledes Skatteprocenten skal stige og falde, om der skal være Progression eller Degression og hvorledes denne skal indrettes. Men i Praxis er der den store Mangel ved den personlige Indkomst-skat, at man ikke kan faa alle Indtægterne rigtig frem

til Beskatning, især naar man skal holde sig til de lempelige Fremgangsmaader ved Skatteansættelsen, som hidtil ere blevne anvendte her i Landet. Det er sandsynligt, at en meget stor Del af den skattepligtige Indtægt undgik at blive ramt af Stats-Indkomstskatten hos os, og det er tildels netop den Indtægt, der unddrager sig, som bedst kan taale Skatten, og som samtidig mest unddrager sig ogsaa den øvrige Beskatning. Ved denne Unddragen bliver Indkomstskatten i Virkeligheden temmelig ulige og uretfærdig; den rammer uforholdsmæssigt haardt den, der har aabenlyse Indtægter, og den, der selvangiver samvittighedsfuldt. Man har derfor sagt, at Indkomstskatten ikke er en Skat paa Indkomsten, men en Skat paa Ærlighed — et Udsagn, der er paradoksalt og overdrevet, men som dog ikke er helt blottet for Berettigelse.

En anden Indvending mod den personlige Indkomstskat er dens Vilkaarlighed. Andre direkte Skatter, f. Ex. Hartkornsskatten, Bygningsskatten o. s. v. beskattes efter en fast bestemt ydre Regel, men den personlige Indkomstskat beskatter nærmest efter et vilkaarligt Skøn over de enkelte Borgeres Forhold. Dette, saaledes at være prisgivet Ligningskommissionernes Skøn, har for mange noget meget frastødende ved sig, og det var f. Ex. dette Hensyn, der bidrog meget til, at Indkomstskatten stadig er bleven forkastet i det moderne Frankrig.

2) Den anden Fremgangsmaade, at beskatte selve Indkomsterne, der hvor de komme frem, altsaa en »Indkomstkildebeskatning« eller »Erhvervsbeskatning«, er teoretisk set mindre heldig. Det

er ved den strax iøjnespringende, at der er visse, om end mindre, Uligheder i den Maade, hvorpaa Indkomsterne rammes, og der er den Ulempe, at man ikke kan gradere Skatteprocenten frit efter Ønske, idet man kun med Vanskelighed eller indenfor snæver Begrænsning kan lade Skatteprocenten være progressiv. Men Indkomstkildebeskatningen har den Fordel, at man bedre kan faa Indkomsten frem, og at Skatten derved kan komme til at hvile fuldstændigere og ligeligere paa de Gebeter, der skal beskattes. Dette, at Indkomsterne i Praxis komme bedre og ligeligere frem ved Indkomstkildeskatten, kan vist nok veje op imod den større teoretiske Ligelighed og Retfærdighed ved den personlige Indkomstskat.

Indkomstkildeskatten har dernæst en Fordel, som særlig har Interesse for vore nuværende Forhold, det er overfor den »kommunale« eller rettere sagt den »interkommunale« Beskatning. Det er Hovedulempen ved vor kommunale Beskatning 1) at den ikke tilstrækkeligt rammes de Indkomster, som erhverves i en Kommune af en Person, der boer i en anden Kommune, og 2) at mange Indtægter unddrage sig Kommunalbeskatningen og at Skatteprocenten derfor bliver for høj paa de Indtægter, der rammes og som maa være ene om at bære de kommunale Byrder. Disse Ulemper vil man komme ud over ved at benytte en Indkomstkildeskate. Naar Staten indfører en saadan, vil derved blive tilvejebragt et Grundlag, som Kommunerne kunne benytte ved deres Beskatning. Enhver Kommune vil af dette Grundlag faa Oplysning om al den Indtægt, der erhverves indenfor Kommunens Grænser, Oplysning om Indtægt

ved Jordbrug, af Bygninger, af Industri, Handel, Arbejde, Renter, Aktieudbytte o. s. v., kan beskatte alle disse Indkomster og derved fuldstændigere og mere ligefrem naa det Maal, som man tilsigter at naa ved den saakaldte „interkommunale Beskatning«. Man vilde tillige opnaa, at de Indtægter, som nu mere eller mindre unddrage sig den kommunale Beskatning, vilde blive medtagne, og at Skatteprocenten derfor kunde blive lavere, da Skattegrundlaget blev bredere.

Hvordan en saadan kommunal Beskatning hensigtsmæssigt kunde indrettes i det enkelte, skal jeg ikke indlade mig paa, det ligger udenfor den mig stillede Opgave; jeg gør kun opmærksom paa den gunstige Lejlighed til at klare det kommunale Skatte-spørgsmaal.

Der er endelig den Fordel ved Indkomstkildeskatten, at der er mindre Plads for den Vilkaarlighed overfor de enkelte Skatteydere; som man bebrejder den personlige Indkomstskat. Indkomstkildeskatten gaar mere frem, eller kan gaa mere frem, efter ydre, haandgribelige Kendetegn i Stedet for efter Skøn, og det er netop ogsaa derfor, at man i saa mange Tilfælde bedre faar Indkomsten draget frem til Beskatning. Og Indkomstkildeskatten vækker derfor heller ikke Misstemning og Ubehag i saa vide Kredse, som den personlige Indkomstskat. Hertil bidrager ogsaa en anden Omstændighed, det er, at den udredes for en stor Del i større samlede Summer gennem Pengeinstituter og offentlige Kasser, mindre direkte af de egentlige Skatteydere. Borgerne skal ikke altid som ved Indkomstskatten ud med de Penge, de allerede har faaet ind, som de ofte maa samle sammen paa i

længere Tid, og som Yderne ofte ere i Forlegenhed for at skaffe, thi ved Indkomstkildeskatten bliver Skatten i de fleste Tilfælde ikke en positiv Udbetaling af allerede modtagne Penge, men et Afdrag ved Udbetalingen, og desuden deler Skatten sig i flere Dele.

Man har sagt om Indkomstkildeskatten, at den slet ikke er en Indkomstskat men snarere en Art »Erhvervsskat«, en »Udbytteskat«. Der er noget sandt heri, — hvor meget, beror paa de Former, man anvender. Og det skal indrømmes, at den her foreslaaede Skat har en saadan Form, at den maaske snarere bør kaldes »almindelig Erhvervsskat« end »almindelig Indkomstskat«. Men det kommer jo ikke an paa Navnet.

Indkomstkildeskatten, saaledes som den her er foreslaaet, hviler paa et lignende Princip som de gamle Erhvervsskatter, hvilke vi f. Ex. kende her i Landet fra vor gamle Hartkornsskat eller fra de gamle kommunale Erhvervsskatter, men det er en Modernisering af dem og en Ligeliggøren af dem. Det er saaledes, for at blive i Lignelsen, ikke alene Landbruget, der sættes i Hartkornsskat, men det er alle Erhverv og Indtægtskilder i Landet, der paa en Maade sættes i Hartkornsskat, og dette nye Hartkorn indrettes saaledes, at det er lige paa alle Indtægtskilder og stadig holdes à jour med alle Forandringer.

En saadan Modernisering af de gamle Erhvervsskatter er heller ikke ukendt. Den anvendes i England — det er den berømte engelske »income and property tax«. Den anvendes i en Del af den svenske »Almänna Bevillingen«. Den anvendes i nogle af de sydtyske Stater. Og endelig har den ogsaa været an-

vendt i Danmark i Anledning af Krigen 1848—50. Ordningen af denne Skat var i Hovedtrækkene følgende (jfr. f. Ex. L. 15. Maj 1850 jfr. ogsaa Fr. 5. Juni 1848 og L. 27. Juni 1851).

1. Der blev lagt en Skat af 3 Rdl. 24. Sk. (hvad der omtrent svarede til Halvdelen af den ordinære Hartkornsskat) paa hver Td. nyt Ager og Engs Hartkorn. Matrikullen var dengang nogenlunde brugelig, da den var bleven færdig nogle faa Aar i Forvejen (i 1843). Steder paa Landet med 2 Skpr. Hartkorn og derunder vare skattefri, og Steder med fra 2 til 4 Skpr. Hartkorn svarede halv Skat. Ejerne fik Ret til, naar de betalte Renter af den i Ejendommene indestaaende Prioritetsgæld, at tilbageholde $\frac{1}{16}$ af Renten; denne $\frac{1}{16}$ udgjorde Prioritetshavernes Andel i Krigsskatten, og gav en tilsvarende Lettelse for Ejendomsbesidderne.

2. Paa Bygninger, der var ansat til Bygningsskat, blev der lagt en Krigsskat, lig med Halvdelen af den aarlige Bygningsskat. Ejerne fik Ret til at tilbageholde en forholdsmæssig Del af Skatten, naar de betalte Renter hos Prioritetshaverne, ligesom ved Hartkornsskatten.

3. Ved Udbetalingen af Renter af kgl. og andre offentlige Obligationer samt ved Udbetaling af Aktieudbytte tilbageholdtes $\frac{1}{16}$. Herved, i Forbindelse med den Ejerne af faste Ejendomme tilkommende Afdragsret overfor Prioritetshaverne, opnaaede man, at Penge og Kreditkapital i alle sine Hovedposter kom til at betale den samme Skat, c. 6%, og at Kapitalisterne ikke kunde unddrage sig Ejendomsbesiddernes Afdragsret ved at sige Kapitalerne op eller forlange højere Rente.

4. Af alle Gager, Pensioner o. desl., der udbetaltes af Staten eller af andre Autoriteter eller af autoriserede Selskaber og Instituter indeholdtes der ved Udbetalingen af de første 50 Rdlr. $\frac{1}{16}$ pCt., af de derpaa følgende 50 Rdlr. $\frac{3}{16}$ pCt. og saaledes fremdeles af hver følgende 50 Rdlr. $\frac{2}{16}$ pCt. mere, men dog at Skatten aldrig blev højere end $12\frac{1}{2}$ pCt., og Gager under 200 Rdlr. bleve helt fritagne for Afkortning.

5. Af »Næring« skulde der svares i Landdistrikterne 25,000 Rdlr., i København 82,000 Rdlr., i de øvrige Byer 50,000 Rdlr., fordelt mellem dem efter deres Assurancesum og Folkemængde. Dette Beløb blev saa i hver By fordelt mellem de Næringsdrivende efter den Indtægt (Formue og Lejlighed), de skønnedes at have af »Næring«.

Disse 5 Afdelinger udgjorde en samlet og nogenlunde ligelig Beskatning af alle Indtægtskilder. Og uagtet den summariske Maade, hvorpaa Skatten var ordnet, da man i en Fart skulde skaffe Penge til Krigen, var Resultatet dog ret tilfredsstillende, og man var betænkt paa at anvende Skatten vedvarende i en modificeret Form; men da de ordinære Indtægter steg, viste det sig at være unødvendigt (jfr. Udvalgsbetænkninger fra Rigsdagens 2den og 3die Session).

Naar man nu vil optage denne gamle Tanke og paany beskatte Indkomstkilderne, viser der sig snart, at man ikke kan anvende Skatten fra 1848—50 uforandret. Den er, og maatte være, et Hastværksarbejde, og man savnede desuden mange af de statistiske Oplysninger, som nu haves, og som kunne anvendes til at foretage en bedre og retfærdigere Ligning, især naar man har tilstrækkelig Tid til Forberedelserne.

Desuden er Tiderne meget forandrede, hvad der passer den Gang, passer ikke nu, og navnlig er Hartkornet blevet aldeles ubrugeligt som Maal for en ny Beskatning. Vink om, hvorledes en almindelig Erhvervsbeskatning bør indrettes i Nutiden, kan faas dels fra Englands »income and property tax og dels — for de faste Ejendommens Vedkommende — fra Sverigs »Almänna Bevillingen«.

En Indkomstkildeskat (Erhvervsskat) i Danmark kunde formentlig indrettes paa følgende Maade:

Skatten deles i 4 Afdelinger:

- I. Ejendomsskyld. Denne skal beskatte den Indtægt, der haves af faste Ejendomme. Det, der skal beskattes ved Ejendomsskylden, er ikke den hele Nettoindtægt, som Brugeren faar ud af sin Virken med Ejendommen; thi en Del deraf er Betaling for Brugers Arbejde; det, der skal beskattes ved Ejendomsskylden, er kun den Del af Indtægten, som repræsenterer Jordrenten, Forpagtningsværdien eller Lejeværdien eller, om man vil, Renten af Ejendommens Kapitalværdi.
- II. Kapitalskatten. Denne skal beskatte al Indtægt, der haves som Rente af Kapitaler, som Udbytte af Aktier o. l.
- III. Næringsskatten. Denne skal beskatte al den Indtægt, der haves ved personlig Virksomhed (Arbejde i egen Tjeneste).
- IV. Lønningsskatten. Denne skal beskatte den Indtægt, der haves ved Arbejde i andres Tjeneste.

Det følgende er ikke noget helt udarbejdet Forslag til en »almindelig Erhvervsbeskatning«, noget saadant er jo ikke forlangt af mig, det er kun Hovedtrækkene af en saadan, saaledes som disse maa foreligge for at Vedkommende kan træffe sin Afgørelse af, om Principet bør forkastes eller om det bør godkendes, og om der paa dette Grundlag bør udarbejdes et Lovforslag; naar Udkastet alligevel fremkommer med Paragrafer, Motiver o. s. v., er det kun fordi jeg har ment, at Tanken derved kom til at ligge tydeligere fremme.

I.

Ejendomsskyld.

§ 1. Faste Ejendomme i By og paa Land vurderes efter deres Værdi i Handel og Vandel. I Vurderingen af Landejendomme medtages Besætning, Inventarium og Driftskapital efter deres sædvanlige og normale Størrelse paa Vurderingstiden. Til Bygningerne medregnes mur- og nagelfast Inventar.

Ejendomme, der benyttes i industrielt eller lignende Øjemed, vurderes efter deres Værdi som Ejendom i al Almindelighed ¹⁾: deres Værdi naar den særlige Brug ophører.

Landbrugsejendomme, der ere bortforpagtede eller bortfæstede, vurderes ved en Kapitalisation af Afgifterne (incl. Indfæstningssummen) under Hensyn til den sædvanlige Rentefod og efter at de Ejeren i Anledning af Ejendommen paahvilende Udgifter ere fradragne*).

¹⁾ Eller man kunde benytte følgende Fremgangsmaade:

Landejendomme, der ere bortforpagtede eller bortfæstede, vurderes paa sædvanlig Maade efter deres Værdi i Handel og

§ 2. Smaaejendomme, hvis Værdi skønnes at være under t. Ex. 1500 Kr., vurderes ikke og svare ikke Skyld, naar Vurderingskommissionen skønner, at deres Ejere (og Brugere?) foruden Indtægten af vedkommende Ejendom ikke have anden Indtægt end af simpelt fysisk Arbejde eller iøvrigt ere stillede i økonomisk Henseende lige med Personer, der leve deraf. Smaa- ejendomme af Værdi mellem 1500 og t. Ex. 3000 Kr. svarer under samme Betingelser kun halv Skat.

§ 3. Jernbane- og Kanal anlæg vurderes ikke. Tien der derimod vurderes og skyldsættes som fast Ejendom.

§ 4. Vurderingen finder Sted hvert 3die Aar. Saa ofte en Ejer eller Bruger forlanger det, skal der finde Omvurdering Sted. men da paa hans Bekostning. Nybygninger, der ikke ere Appendix til et Landbrug, vurderes og skyldsættes hvert Aar.

§ 5. Af den paa den angivne Maade udfundne Vurderingssum for faste Ejendomme betragtes 4 (eller 3 eller $3\frac{1}{2}$) pCt. som »Skatteindtægt« og heraf svares en Skat af t. Ex. 3 pCt. som Ejendomsskyld.

§ 6. Alle faste Ejendomme baade de offentlige og de private, vurderes og svare Skat paa den anførte Maade, ogsaa de der tilhøre Staten og Kommunerne. Fritagne ere kun de, der udtrykkelig fritages ved Lov.

Vandel og derefter beregnes Skylden. Denne deles mellem Ejer og Lejer paa følgende Maade: Ejeren udreder saa meget, som svarer til den Del af Ejendomsværdien, som fremkommer, naar man efter en Rentefod af 4 pCt. (eller $3\frac{1}{2}$ eller 3 pCt.) kapitaliserer Ejers Indtægt af Ejendommen (Forpagtningsafgift, Landgilde, Indfæstning samt eventuelt fri Bolig o. l.) efter Fra- drag af hans Udgifter i Anledning af Ejendommen (ham paa- hvilende Skatter, Vedligeholdelsesbyrder o. l.). Af hvad den saaledes udkomne Værdi maatte mangle i den Sum, hvortil Ejendommen er vurderet, udreder Bruger:en Ejendomsskylden.

§ 7. Ejerne af faste Ejendomme have Ret til, naar de betale Renten af de i deres Ejendomme indestaaende Prioriteter (derunder Bankhæftelsen og lignende Byrder), at tilbageholde 3 pCt. af Rentebeløbet som Æquivalent for den af dem betalte Ejendomsskyld. Enhver Bestemmelse, der strider mod denne Afdragsret, er for saa vidt ugyldig. Denne Afdragsret omfatter ikke de med Renten forbundne Kapitalafdrag ejheller Administrations- og Reservefondsbidrag til Kreditforeningerne.

Hvis Renten af de i en Ejendom indestaaende Prioriteter er større end Ejendommens Skatteindtægt, skal Ejeren indbetale til Statskassen, hvad han har afdraget i Renterne, ud over hvad han har betalt i Skat.

§ 8. Vurderingen af de faste Ejendomme sker ved Skattekommissioner, en for hver Skattekreds. Skattekredsenes Antal og Størrelse bestemmes af Finansministeren. Skattekommissionerne bestaa af en af Finansministeren valgt Skattekommissær og af to Medlemmer for hver Kommune i Kredsen, valgte af Kommuneraadet. Skattekommissæren er Formand og har navnlig den Opgave at vaage over, at Vurderingen sker efter de samme Regler som i de øvrige Skattekrede. Vurderingen kan baade som Helhed og i Enkelthederne indankes for Rigsskattekommissionen.

§ 9. Rigs-Skattekommissionen bestaar af 9 af Kongen (og Rigsdagen) valgte Medlemmer. Den udarbejder Regler for den Maade, hvorpaa Vurderingen skal foregaa, og holder instruerende Møder med Skattekommissærerne. Den afgør de Sager, der indankes for den fra Skattekommissionerne og kan desuden selv gribe ind og ændre en Vurdering, hvis denne forekommer den at være

urigtig. Rigs-Skattekommissionen arbejder dels samlet, dels i Afdelinger, en for hvert Amt. Skattekommissærerne i vedkommende Amt have Sæde men ikke Stemme i Rigs-Skattekommissionens Amtsafdelinger.

§ 9 b. Der skal for Skattekommissionen foreligge Oplysninger om enhver Eiendoms Areal, Hartkorn, Besætning, Assurancesum, Prioritetsbehæftelse, tidligere Kjøbesummer og Vurderinger, samt om Løn, Forsikrings-, Landgild- og Indfæstningssummer. Ejeren er forpligtet til at afgive de nødvendige Oplysninger.

II.

Kapitalskat.

§ 10. Naar Stat, Kommuner eller andre offentlige Institutioner udbetale Renter af deres Gæld, tilbageholdes 3 pCt. som Skat. Dennes Beløb indbetales til Statskassen.

Naar Kreditforeninger, Hypotekbanker og lignende Laaneinstituter udbetale Renter af de af dem udstedte Gældsbeviser (Kasseobligationer o. l.), tilbageholdes 3 pCt. af Rentebeløbet og indbetales som Skat til Statskassen. For saa vidt vedkommende Instituts egen finansielle Status er forbedret i Aarets Løb, betaler det 3 pCt. i Skat af denne Fremgangs Beløb.

Sparekasser og lignende Instituter tilbageholde og indbetale som Skat til Staten 3 pCt. af det Beløb, de i Aarets Løb have udbetalt eller godskrevet Sparerne, og af det Beløb, hvormed deres finansielle Status i Aarets Løb er bleven forbedret.

Banker skulle tilbageholde og indbetale som Skat til Staten 3 pCt. af, hvad de i Aarets Løb udbetale

eller godskrive som Rente til Indlaanere, Deponenter, Sparere o. s. v.

Institutioner og Private, som foruden de alt omtalte, udstede Gældsbreve i Form af Børsobligationer (Partialobligationer), skulle tilbageholde 3 pCt. af Renten som Skat til Staten.

§ 11. Aktieselskaber og andre Fællesforetagender o. l. skulle, naar de udbetale Udbytte, Bonus o. l., tilbageholde heraf 3 pCt. som Skat til Staten. De skulle ligeledes betale 3 pCt. Skat af det Beløb, hvormed deres finansielle Status i Aarets Løb er blevet forbedret.

§ 12. Naar de i §§ 10 og 11 nævnte Institutioner og Foretagender skulle indbetale den dem paahvilende Skat til Staten, kunne de i Skattebeløbet afdrage, hvad der bevislig er afdraget af deres egen Renteindtægt og Udbytte ved Andres Skatteafdrag, samt (maaske dog kun for Aktieselskabers Vedkommende) hvad de have erlagt i Ejendomsskyld.*)

§ 13. Der udarbejdes af Finansministeriet en Vejledning, som nærmere angiver, hvorledes Kapitalskatten skal beregnes og opstiller som vejledende Eksempler

*) Der kunde maaske være Grund til at ordne Beskatningen lidt anderledes for de Sparekasser, Fællesforetagender o. s. v., som ikke ere Aktieselskaber, med det Formaal for Øje saavidt muligt at holde dem helt udenfor Beskatningen. Det maatte da være ved imellem § 12 og § 13 at indsætte en § 12 b saalydende:

„Sparekasser, Fællesforetagender o. l., som ikke have Interessenter eller Aktionærer, der skulle have Udbytte, svare Kapitalskat af de af deres Indtægter, som ikke ere ranite ved Andres Afdragsret. De have Ret — men ingen Pligt — til, naar de udbetale Renter til Sparere eller Obligationsejere, at indeholde 3 pCt. af Rentebeløbet.“

Skatteberegninger for de forskellige Arter af Foretagender.

§ 14. Livsforsikringsanstalter, Livrenteanstalter, Klostre, Forsørgelsesanstalter o. i. betale som Kapitalskat 3 pCt. af deres fulde Renteindtægt, for saa vidt denne ikke alt er ramt af Andres Afdragsret, samt af deres Status-Forbedring i Aarets Løb. Til Gengæld have de Ret til at indeholde Skatten i de Forsikrings- og Forsørgelsesbeløb, de have forpligtet sig til at udbetale. Ere saadanne Selskaber Aktieselskaber, indeholdes desuden som Skat 3 pCt. af det udbetalte Udbytte (eller maaske kun af den Del af Udbyttet, hvormed dette overstiger 4 pCt. af den indbetalte Kapital).

§ 15. Private Personer, der virke som Sparekasser eller Banker, ere pligtige til at opgive Størrelsen af deres Sparekasseindskud og Bankindlaan og den deraf beregnede Indtægt samt deraf svare Skat til Staten. De kunne forlange at svare Skat af deres egen Fortjeneste efter Kapitalskattens Regler i Stedet for efter Næringsskattens Regler.

§ 16. Private Personer skulle paa Forlangende opgive, hvilke Indtægter de have haft fra Udlandet og deraf betale 3 pCt. Skat.*)

§ 17. Kapitalskatten ansættes ved regnskabskyndige Emhedsmænd, der ved Ed ere forpligtede til at

*) Renten af private Udlaan til Private uden reel Sikkerhed bliver ikke ramt af Kapitalskatten, naar den ordnes som ovenfor foreslaaet. Hvis man vil have denne iøvrigt ikke store Indtægt med, maatte det ske ved til § 16 at tilføje efter Ordene »fra Udlandet«: »og hvilke Renteindtægter de have haft af Udlaan til private Personer uden Pant i fast Ejendom o. s. v.«

hemmeligholde de Oplysninger, de maatte erholde gennem Skatteansættelsen.

III.

Næringskat.

§ 18. Landbrugere svare Næringskat af den Fortjeneste, de have af deres Landbedrift ud over Renten af den i Ejendommen og dens Drift indestaaende Kapital, hvorefter der er svaret Ejendomsskyld. Naar en Landejendomsbesidder selv driver sin Ejendom, beregnes hans skattepligtige Fortjeneste efter en fast Skala, der er progressiv efter Ejendommens Størrelse (se Anm. næste Side).

Naar en Landejendom er bortforpagtet eller bortfæstet, beregnes Brugerens skattepligtige Fortjeneste ved et Skøn over de Betingelser, hvorunder Driften føres, derunder særlig Afgiftens og Indfæstningssummens Størrelse, den Kapital, Brugeren selv har indestaaende i Bedriften, og som ikke er beskattet paa anden Maade, samt Brugerens Gæld, for saa vidt denne staar i Forbindelse med Bedriften. Dette Skøn foretages af Skattekommissionen.

Naar Skattekommissionen skønner, at der er særlige Forhold til Stede, som kunne begrunde en Skattemoderation, saasom stor personlig Gæld, der staar i Forbindelse med Bedriften, stor Familie, Sygdom og Svaghed, eller naar Skattekommissionen skønner, at der er særlige Forhold til Stede, som bevirke, at den faste Skala giver en alt for lav skattepligtig Fortjeneste — navnlig naar der er ejendommelige Driftsformer eller Driftsbetingelser til Stede, kan den ved-

Anm. Følgende Skala anføres, men kun som Exempel, da jeg ikke er tilstrækkelig landbrugskyndig til at opstille et egentlig Forslag:

Den skattepligtige Ejendoms Værdi.	Den antagne Erhvervsind- tægt af Land- bruget.	Den skattepligtige Ejendoms Værdi.	Den antagne Erhvervsind- tægt af Land- bruget.
	Kr.		Kr.
1500—1750	150	19000—21000	850
1750—2000	175	21000—23000	875
2000—2250	200	23000—25000	900
2250—2500	225	25000—27000	925
2500—2750	250	27000—29000	950
2750—3000	275	29000—31000	975
3000—3250	300	31000—34000	1000
3250—3500	325	34000—37000	1025
3500—3750	350	37000—40000	1050
3750—4000	375	40000—43000	1075
4000—4250	400	43000—46000	1100
4250—4500	425	46000—49000	1125
4500—4750	450	49000—52000	1150
4750—5000	475	52000—55000	1175
5000—5250	500	55000—58000	1200
5250—5600	525	58000—61000	1225
5600—6200	550	61000—64000	1250
6200—7000	575	64000—67000	1275
7000—8000	600	67000—70000	1300
8000—9000	625	70000—73000	1325
9000—10000	650	73000—77000	1350
10000—11000	675	77000—81000	1375
11000—12000	700	81000—85000	1400
12000—13000	725	85000—90000	1425
13000—14000	750	90000—95000	1450
14000—15000	775	95000—100000	1475
15000—17000	800	100000 og	
17000—19000	825	derover	1500

tage, at Skatten for de Landbrugere, der selv drive deres Ejendom, beregnes paa lignende Maade som for dem, der bruge en andens Ejendom.*)

§ 19. Bedrifter i Industri, Handel, Transportvirksomhed, Fiskeri og liberale Erhverv (Kunst, Videnskab, Journalistik, Læge- og Sagførervirksomhed etc.) beskattes efter den Fortjeneste, hver enkelt Bedrift giver, uden Hensyn til om Bedriften har en eller flere Driftsherrer, der dele Fortjenesten.

Det, der beskattes, er Bedriftens Nettoindtægt \circ : Overskuddet, der bliver tilbage efter afholdte Driftsomkostninger (cfr. L. 2. Juli 1870).

§ 20. Fra den Driftsindtægten efter § 19 paalignede Skat maa drages Ejendomsskylden af de Lokaler og Arealer, der ere benyttede i Bedriftens Tjeneste, samt forsaavidt Bedriften er forbunden med Landbrug, til lige hvad der erlagt i Nærings-Skat af Landbrugsvirksomheden (§ 18).

§ 21. Smaa selvstændige Bedrifter (excl. Landbrugsbedrift), hvis Udbytte tilfalde Personer, hvis samlede Indtægt er under 800 Kr. i København, 700 Kr. i Købstæderne og 600 Kr. paa Landet, fritages for Skat.

*) Man kunde ogsaa beskatte Brugerens (Forpagter og Fæster) af en Gaard paa en anden Maade overensstemmende med hvad der er bemærket i Anm. S. 624. Næmlig saaledes: Gaarden med Besætning etc. vurderes paa sædvanlig Maade; fra den udkomne Værdi drages Forpagtningssummen (med Fradrag af Ejerens Udgifter) kapitaliseret efter 4 pCt. (eller $3\frac{1}{2}$ —3 pCt.); af hvad der derefter maatte blive tilbage af Gaardens Vurderingsbeløb betaler Brugerens Ejendomsskyld, og ved Siden deraf betaler han Næringssskat efter den faste Skala. Ved Siden af denne Beskatningsmaade af Brugerne kunde man nok — om end vanskeliggere — beholde Bestemmelserne i § 18 sidste Membrum; dog maatte der her foretages en Redaktionsændring.

Bedrifter, der drives af Aktieselskaber, Foreninger ell. l. svare ikke Næringssskat, idet de antages beskattede af deres Fortjeneste ved Kapitalskatten.

§ 22. Driftsindtægten udfindes ved Selvangivelse og enhver er pligtig til at angive dens Størrelse, medmindre han tillader de edsvorne Skatteembedsmænd (§ 17) at gennemse hans Regnskaber og foretage Skatteansættelsen. Der udarbejdes af Finansministeren et specificeret Skema til Vejledning for Selvangivelse*).

IV.

Lønningsskat.

§ 23. Personer, der arbejde i andens Tjeneste — altsaa offentlige og private Embeds- og Bestillingsmænd, Funktionærer, Arbejdere og Tyende betale Lønningsskat af den Indtægt, de have af denne Virksomhed, for saa vidt deres samlede Indtægt overstiger 800 Kr.

* I Stedet for den i § 22 angivne Fremgangsmaade at beskatte Driftsindtægterne ved en Procent-Indkomstsskat, kunde man benytte et Kontingentsystem ligesom ved Krigsskatterne 1848—50 og Indkomstsskatterne i 1864 og 1867. §en maatte da lyde saaledes:

Et Beløb af 1 Mill. Kr. (1½ Mill. Kr.?) udredes af de Indtægter, der haves af selvstændig Virksomhed (o: ikke Lejeindtægter, i Industri o. s. v.). Dette Beløb fordeles mellem Landdistrikter og Byer, mellem Kjøbenhavn og Købstæderne af Finansministeren (eller af en Kommission hvori maaske Medlemmer valgte af Rigsdagen have Sæde). Det Beløb, som tilfalder en By, fordeles af Kommuneraadet paa de enkelte Skattepligtige.

Det Beløb, der tilfalder et Landdistrikt, fordeles af Amtsraadet paa de enkelte Sogne, og indenfor dette af Sogneraadet paa de enkelte Skattepligtige.

i København, 700 Kr. i Købstæderne og 600 Kr. paa Landet.

§ 24. Skatteprocenten er det halve af den, der kræves af Ejendomsskyld, Kapitalskat (og Næringssskat?)

§ 25. Alle offentlige og private Institutioner (derunder Stiftelser), Aktieselskaber, og overhovedet alle, der beskattes efter §§ 10, 11 og 14, ere pligtige til, og større Forretninger og Arbejdsgivere opfordres til for saa vidt det antages, at Modtagerens samlede Indtægt er over 800, 700 og 600 Kr. — henholdsvis i København, i Købstæderne og paa Landet, at indeholde Skatten ved Lønningernes Udbetaling og derefter indbetale Beløbet i Statskassen.

Alle Arbejdsgivere er paa Forlangende pligtige at angive, hvilke Lønninger de udbetale.

De Lønninger, der ikke beskattes ved Afdrag, udfindes saa vidt muligt ved Selvangivelse og Skattekommissionens Skøn.

§ 26. Offentliggørelse af de Oplysninger, som fremkomme ved Skatteligningen, finder ikke Sted.

Ad § 1.

Vurderingen tænkes foretaget ved Skøn af lokal-kendte Mænd paa Grundlag af alle foreliggende Oplysninger om Ejendommens Størrelse og Værdi (jfr. § 9). Erfaringer fra England og Sverige vise, at saadanne Vurderinger kunne foregaa med tilstrækkelig Hurtighed (i et Par Maaneder) og Sikkerhed, samt uden ufor-

holdsmæssige Omkostninger. Det er de i Nutiden saa hyppige Vurderinger og Salg, samt de fyldige Oplysninger, der haves om de objektive Momenter, der vedrøre Ejendommens Værdi, der muliggøre dette. Den foreslaaede Vurdering af Ejendommene bringer langt bedre og retfærdigere Resultater end de gammeldags, langsomme og kostbare Matrikuleringer, der kostede Millioner, varede Menneskealdre igennem og som vare forældede, inden de vare færdige.

Naar Landejendommene ere bortbortpagtede eller bortfæstede, maa der tages Hensyn til, om ikke Afgiften er uforholdsmæssig lav, samt til, om Brugeren har Besætning, Inventar og anden Driftskapital. Dette kan gøres paa to Maader; enten ved at Ejeren svarer hele Ejendomsskylden og at denne beregnes ved en Kapitalisation af hans Indtægter af Ejendommen, medens Brugeren svarer Næringsskat af den Indtægt, han skønnes at have af sin Bedrift; eller ved at Brugeren svarer den Del af Ejendomsskylden, som Ejeren paa Grund af Brugsforholdet ikke er kommen til at svare, ved Siden deraf svarer Brugeren Næringsskat (efter den faste Skala) af sit Landbrug.

Industrielle Ejendomme vurderes til Ejendomsskyld efter deres Værdi som Ejendom i Almindelighed og ikke under Hensyn til den større Værdi, som deres særlige Anvendelse giver dem; denne større Værdi maa beskattes under Næringsskatten, thi den kan ikke adskilles fra den øvrige Nærings- og Bedriftindtægt.

Ad § 2.

Smaaejendomme blive enten helt fri eller betale kun halv Skat. Derved opnaas baade Lettelse for

Skattekommissionen, da talrige smaa jordløse Arbejderhuse derved kunne holdes udenfor Ansættelsen, og tillige opnaas en Degression i Beskatningen. Lettelse for Ejendomme af Værdi mellem 1500 og 3000 Kr. kunne ogsaa gives paa den Maade, at af Ejendomme, hvis Værdi er under 3000 Kr., svares ikke Skat af de første 1500 Kroners Værdi. Det er selvfølgelig kun som klargørende Exempel, at der er anført Tallene 1500 og 3000 Kr. Skattelettelsen maa være betinget af Ejerens hele Stilling, da han jo kan være en rig Mand, selv om han ejer en lille fast Ejendom, han kan jo eje andre Ejendomme. Det er noget tvivlsomt, om der ikke ogsaa bør tages Hensyn til Brugerens, Lejerens, økonomiske Stilling.

Ad § 3.

Jernbaner etc. beskattes bedst under Kapital- og Næringsskatten.

Ad § 4.

Erfaringerne fra Sverige tyde paa, at det er tilstrækkeligt, naar de ordinære Vurderinger af Landejendomme finde Sted hver 3die Aar, man sparer derved en Del Tid og Omkostninger. Det er iøvrigt tvivlsomt, om man ikke stod sig ved at vurdere hvert Aar; man fulgte derved bedre alle Forandringer i Ejendommens Værdi, klarede lettere Spørgsmaal om, hvad der maatte betragtes som Besætnings og Inventariums »nødvendige og normale Størrelse« og havde ingen Vanskelighed ved Overgangen fra Selvdrift til Forpagtning eller Bortfæstning af en Ejendom. Det hele Apparat virkede ogsaa mere regelmæssigt og jævnt, end naar det kun skulde træde i fuld Virksomhed hvert 3die Aar.

Ad § 5.

At beregne Indtægten af de faste Ejendomme efter en ensartet Gevinstfod — 4 pCt. ($3\frac{1}{2}$ ell. 3) af Ejendommenes Værdi — er en Begunstigelse for Byerne; thi faste Ejendomme i Byerne give i Almindelighed flere Procent af Salgsværdien end Landejendomme, der i al Fald for Tiden give mindre end 4 pCt.; men dels kan dette Forhold forandre sig, dels har jeg tænkt mig, at dette stærkere Skattetryk paa Landet kunde kompenseres paa anden Maade. Jeg havde tænkt mig, at naar Indkomstkildeskatten indførtes, burde Land- og Lignings-skatten ophæves, og dette vilde give en større Lettelse for Landbruget (1,700,000 Kr.) end for Byerne (200,000 Kr.). Vilde man gaa endnu videre med Skattelettelse og ogsaa ophæve Gammelskatten og Bygningsskatten, vilde Lettelsen for Landet og Landbruget ligeledes være langt større end for Byerne.

Gammelskatten indbringer	5 Mill. Kr.
Bygningsafgiften af Landdistrik-	
terne (incl. Frederiksberg og Handels-	
pladserne	800,000 Kr.
af Byerne	2,3 Mill. Kr.

Ad § 6.

Det er ønskeligt, at ogsaa offentlige Ejendomme vurderes og skyldsættes, navnlig af Hensyn til Kommunebeskatningen, da det er urimeligt, at adskillige Statsejendomme, f. Ex. Statsskovene i en Kommune, ikke svare Kommuneskat. Omvendt bør mange af Kommunernes Ejendomme betale Statsskat allerede af Hensyn til Ligheden overfor private Ejendomme, og de betale jo ogsaa nu ordinært Skat til Staten.

Dette Hensyn spiller i Nutiden en Rolle, da Kommunen optager saa mange Bedrifter under sig (Vand, Gas, Landbrug, Sporveje, Slagtehus o. s. v.). Alle faste Ejendomme, ogsaa de offentlige, bør derfor vurderes og svare Skat undtagen de, som udtrykkelig ved Lov ere fritagne (Skoler, Hospitaler, Fyranlæg, Fæstningsanlæg o. s. v.).

Ad § 7.

Det er en Ubillighed ved den nuværende Hartkornsskat til Staten (ved Kommunebeskatningen kunde maaske nok andre Hensyn gøre sig gældende), at Ejerne betale den samme Skat, uden Hensyn til hvorledes deres Ejendomme ere behæftede med Prioriteter. Dette er ogsaa en Ubillighed af den Grund, at de Personer, der faa en Del af Indtægten, ofte Hovedindtægten, af Ejendommene, nemlig Prioritetshaverne, slippe fri for direkte Skat. Denne Ulempe bør undgaaes ved den nye »Ejendomsskyld«. Man kan undgaa den ved flere Fremgangsmaader, t. Ex. ved kun at paalægge Ejerne Ejendomsskyld for den Del af Ejendommens Værdi, som er tilovers udover Prioritetsbehæftelserne, eller ogsaa ved at fradrage Prioritetsrenterne fra Ejerens skattepligtige Udbytte af Ejendommene, eller ogsaa ved at bruge denne Fremgangsmaade for den Del af Prioriteterne, som bestaa af offentlige Penge, hvor man altsaa kan kontrollere, at ingen Omgaaelse finder Sted, og give Debitor Afdragsret overfor de private Personer, der ere Pankreditorer. Jeg har prøvet disse og forskjellige andre Fremgangsmaader ved at tænke mig dem gennemført i Praksis i Skattens forskjellige Afdelinger, særlig Ka-

pitalskat-Afdelingen, men jeg er kommen til det Resultat, at ingen af dem er saa hensigtsmæssig som den Fremgangsmaade, der fulgtes ved Krigsskatten 1848—50, nemlig at beskatte Ejendomsbesidderne uden Hensyn til Prioriteterne, altsaa af den fulde Ejendomsværdi, men saa til Gengæld give dem Ret til, naar de betale deres Prioritetsrenter, at tilbageholde i disse et Beløb, der svarer til Skatten, f. Ex. hvis denne er 3 pCt. af den beregnede Skatteindtægt af Ejendommen, da at give Ejerne Ret til at tilbageholde 3 pCt af Prioritetsrenterne. Prioritetshaverne kunne ikke unddrage sig dette Afdrag; thi hvor de ellers vilde anbringe deres Kapital, i Værdipapirer, i Sparekasser, i Aktier eller lignende, eller hvis de selv vilde benytte den til at købe Ejendom for eller til at drive en Bedrift for, overalt vilde de møde det samme Skatteafdrag af 3 pCt. Ejendomsbesiddernes Afdragsret vilde paa denne Maade blive effektiv. Det er en lignende Fremgangsmaade, som anvendes i England ved income and property tax.

Man kunde indvende, at der burde gives Ejendomsbesidderne den samme Skatte-Afdragsret for al Gæld ogsaa for den personlige Gæld, en saadan almindelig Afdragsret er, saavidt jeg har kunnet se indrømmet Ejendomsbesidderne i England. Teoretisk lod dette sig meget vel gøre, men saaledes som Forholdene have udviklet sig i Danmark med de mange Mellemlid mellem Debitorer og Kreditorer, der ofte staa overfor hinanden i flere Etager, vil det blive en meget indviklet Historie. Hvis man imidlertid fastholdt en saadan Fordring, saa lod den sig som sagt gennemføre, men Afdragsretten maatte da gives alle Debitorer

ikke blot Ejendomsbesidderne, thi man kunde ikke holde Ejendomsbesiddernes ikke prioriterede Gæld afsondret fra anden Gæld. Gennemførelsen maatte da f. Ex. ske ved i en Slutningsparagraf til Skatteloven at bestemme i al Almindelighed, at enhver Debitor ved Betaling af Renten havde Ret til at tilbageholde 3 pCt. af Beløbet. Men jeg troer, at en saadan Bestemmelse vilde vanskeliggøre Lovens Gennemførelse, og jeg maa meget tilraade i al Fald i Begyndelsen, indtil Folk ere blevne vant til Skatten og dens Princip, at nøjes med at give Afdragsret for Prioritetsrenterne. Den Ubillighed, der derved i visse Tilfælde vil blive begaaet mod visse stærkt forgældede Personer, vil der desuden maaske blive raadet Bod paa ad indirekte Vej, samt i særlige Tilfælde ved Beregningen af Landbrugernes Næringskat (cfr. § 18 in fine).

Ad § 8.

Skattekommissionens Sammensætning og Virke-maade er kun givet i aldeles løse Træk for at antyde den Vej, der formentlig bør følges.

Vurderingen antages, naar man ser hen til Erfaringerne fra Sverige, at kunne gennemføres i ca. 2 Maaneder. Første Gang vil det rimeligvis tage meget længere Tid, men naar først Apparatet er indarbejdet, vil det gaa lettere.

Ad § 9.

Forarbejderne, Tilvejebringelsen af de statistiske Oplysninger, kan ske ved Hjælp af det statistiske Bureau, ligesom man ved Hjælp af dette er i Stand til at kontrollere, om Vurderingerne ere foretagne paa nogenlunde ensartet Maade i alle Dele af Landet.

Ejendomsskylden antages at ville indbringe, naar der opkræves 3 pCt. af Skatteindtægten, ca. 5,9 Mill. Kr. Deraf ville Ejerne gennem Afdragsretten kunne vælte c. 3,0 Mill. Kr. over paa Prioritets haverne. Den virkelige Skattebyrde antages da at blive ca. 2,9 Mill. Kr.

hvoraf

1,5	Mill. Kr. af Landbruget,
0,2	— - - andre faste Ejendomme i København,
0,2	— - - — — i Købstæderne og Handelspladserne,
0,3	— - - — — paa Landet.

Disse Fordelingstal ere dog meget usikre.

Ad. § 10.

Ved Bestemmelsen i denne og de tilsvarende følgende §er skulde det opnaas, at al Renteindtægt udenfor Rente af Pantegæld i faste Ejendomme, hvilke jo rammes af Ejendomsbesiddernes Afdragsret (§ 7), skulde rammes af Skatten. Dette Maal vil ogsaa i det væsentlige kunne naas og paa en nogenlunde bekvem Maade, idet den langt større Del af Beløbet vil blive indbetalt til Statskassen i større samlede Summer af Pengeinstituter. Heri ligger en af Hovedfordelene ved Indkomstkildeskatten, thi ved de sædvanlige direkte Skatter, ogsaa ved den personlige Indkomstskat, kan Renteindtægten let unddrage sig Beskatningen, men her drages den frem med Sikkerhed og ret fuldstændigt. Der er en Gruppe af Renteindtægter, som kunde synes at unddrage sig Skatten, og delvis maaske ogsaa gør det, det er Renten af private Udlaan uden Pantesikkerhed i faste Ejendomme. Det er dog kun i ringe

Omfang. Naar nemlig Udlaanene sker fra offentlige Institutioner til private Personer eller fra private Personer til hine, vil de rammes af Skatten, og ligeledes naar vedkommende Laan drives som selvstændig Forretning (Bankiers, Diskontører) eller i Forbindelse med anden Forretning f. Ex. Købmandsvirksomhed, men udenfor disse fremkommer der en Del spredte Udlaan, hvis Rente vanskelig vil kunne rammes; det er dog forholdsvis kun ringe Beløb det drejer sig om. Hvis man vil fastholde, at ogsaa disse Beløb, i det mindste formelt, skulle rammes af Skatten, kunde det ske ved Hjælp af Selvangivelse.

Stat og Kommune o. s. v. maa helst indeholde Skatten ikke alene for Renten af den Gæld, for hvilken der er udstedt Børsobligationer, men tillige for Renten af anden Gæld, f. Ex. af Laan hos Banker, Forsørgelsesanstalter, Sparekasser eller lignende (det er i Overensstemmelse med, hvad der sker ved Renten af Prioritetsgæld i faste Ejendomme, der indbefattes i »Ejendomsskylden«.)

Kreditforeningers, Sparekassers, Bankers o. l. Anstalters Skat kan formentlig let udfindes af deres Regnskab.

Naar Aktieselskaber, offentlige Institutioner eller Private udstede Partialobligationer uden Pant, bør de underkastes den sædvanlige Skatte- og Afdragsret.

Ad. § 11.

Aktieselskabers Beskatning hører egentlig hjemme under Næringsskatten, men af praktiske Grunde bør

de henføres til Kapitalskatten, hvis Beskatningsform passer bedst for dem.

Ad. § 12.

Der maa gives de i §§ 10 og 11 omhandlede Institutioner Ret til i den Skat, de skal indeholde til Statskassen, at afdrage, hvad de have tabt ved Andres Afdragsret overfor deres Beholdning af Obligationer og Aktiver. Man kan i saa Henseende gaa flere Veje — f. Ex. rette Afdragets Størrelse efter Størrelsen af Beholdningen af disse Papirer en bestemt Dag og Time; dette er dog næppe heldigt. Man kunde ogsaa rette Afdragets Størrelse efter den Mængde af Afdragskvitteringer (i saa Fald maatte Debitor altid udstede saadanne Kvitteringer hver Gang Afdrag var indeholdt), de kunde forevise, ligesom ved de franske Toldkvitteringer (*aquit a caution*); denne Methode er baade noget besværlig og indviklet, og det er tvivlsomt, om den kan anvendes her, hvor det dels ikke er alle Kupons-Afdrag dels tillige Prioritetsrenter, der senere skulle godtgøres i Skatten. Det vil da maaske være bedst at benytte den Fremgangsmaade at fradrage i Forhold til Størrelsen af den Beholdning, vedkommende Institut har haft i hele Aaret, saaledes at den Beholdning, de kun have haft f. Ex. en Maaned, regnes for $\frac{1}{12}$ o. s. v. Bevisbyrden maa paahvile vedkommende Institut, og dette maa derfor føre sit Regnskab saaledes, at man kan se dets Beholdning af vedkommende Papirer til enhver Tid. De faa kun Afdragsret for de Papirer, de kunne godtgøre at have besiddet og for det Tidsrum, hvori de have besiddet dem.

Der er to Maader at beskatte Pengeinstituter

paa. Enten kan man vælge den i §§ 10 og 11 angivne Maade, ved hvilken man beskatter alle dem, der modtage Renter og Udbytte af Institutionen ved direkte at lade afkorte hvad de modtage; for at undgaa Dobbeltbeskatning har da vedkommende Institut Ret til at afkorte i denne Skattebetaling, hvad de have mistet ved Andres Afkortning. Denne Fremgangsmaade maa i al Fald benyttes ved alle Aktieselskaberne. Eller man kan gaa den modsatte Vej og beskatte Pengeinstitutets Indtægt forsaavidt denne ikke er beskattet paa anden Maade, og til Gengæld give Institutet Ret til at tilbageholde Skatter ved pligtige Udbetalinger. Det er denne sidste Fremgangsmaade, der som subsidiær er fastslaaet i § 12 Anmærkningen og som nærmere vil findes oplyst i vejledende Exempler for Sparekasser etc.

A d. § 14.

Forsørgelsesanstalter ere en Kombination af Sparekasse og Assuranceforretning og maa derfor behandles paa særegen Maade. Man bør kun lægge Skat paa den Del af de udbetalte Forsikringsbeløb etc., som ikke er Tilbagebetaling af Kapital, og dette kan gøres enten efter en summarisk Beregning, af den Del, Renten udgør af de udbetalte Forsørgelsesbeløb, eller ved at beskatte deres hele Renteindtægt. For saa vidt det er et Aktieselskab maa tillige Aktieudbyttet beskattes, men da den Del deraf, der er Renten af Aktionærernes Kapital, alt er ramt, burde maaske kun det, der tjenes derudover, beskattes, og sættes Renten til 4 pCt., vil der altsaa være at kræve Afdrag af alt, hvad der betales i Udbytte ud over 4 pCt.

Ad § 15.

Der er her tænkt paa Vexellerere og Bankiers, hvoraf enkelte ligefrem virke som Sparekasser og Banker. De bør behandles efter Reglerne for disse, hvilket ogsaa af andre end fiskale Interesser kan være rigtigt. Ved at lade deres egen Fortjeneste beskattes efter Kapitalskattens Regler i Stedet for efter Næringskattens opnaa de bedre at kunne gjøre Fradrag for erlagt Kuponskat.

Udbyttet af Kapitalskatten beregnes ved at tage Udbyttet af samtlige Aktier m. m., fremmede Værdipapirer, Sparekassers Kautionslaan, Bankers Deposita og Prioritetslaan. Det vil blive omtrent følgende Beløb:

Det samlede Tab, Kapitalisterne lide paa Grund af Skatten, vil rimeligvis blive noget over 4 Mill. Kr. (4,1 Mill. Kr.). Men de 3 Mill. Kr. er Ejendomsbesiddernes Afdrag for Prioritetsrenterne, tilbage er kun lidt over 1 Mill. Kr., hvoraf 270,000 Kr. skyldes Skat paa Stats og Kommunegæld, og 540,000 Kr. skyldes Skat paa Aktieselskaber. Resten er Skat paa fremmede Værdipapirer og paa Sparere og Indlaanere i Sparekasser og Banker.

Ad § 18.

Landbrugernes Indtægt er vanskelig at udfinde, fordi de kun sjældent føre Regnskab, og fordi saa meget af deres Indtægt bestaar af Naturalier (f. Ex. Bolig, Gaardens Produkter m. m.), og særligt er det vanskeligt, naar man skal udsondre den Del af Indtægten, der maa betragtes som Brugerens Fortjeneste ved hans personlige Virksomhed, fra den Del, der maa

betragtes som Udbytte af den i Ejendommen anbragte Kapital. Man er derfor gaaet en anden Vej og har ansat Indtægten efter et vist Forhold til Jordbrugets Størrelse.

Det, man skål beskatte ved Næringskatten af Landbrugere, er disses Fortjeneste ved deres personlige Arbejde, hvad de tjene ved selv at gøre Karlearbejde (og ved Konens og Børnenes Arbejde), ved at være deres egen Forvalter eller Forpagter. Denne Fortjeneste skulde altsaa som Minimum være den samme som en Arbejdsmand med Familie kan tjene, men derefter være stigende med Jordbrugets Størrelse, da Arbejdets Værdi jo stiger med dette, der skulde altsaa være en Art Progression, men ikke ud over en vis Grænse; denne er foreslaaet sat til 1500 Kr., hvilket er anset som det højeste, der i Gennemsnit kan tjenes ved det blotte personlige Arbejde i Landbruget.

Forpagternes Fortjeneste er foreslaaet beregnet paa en anden Maade, da de dels virke med en ofte anselig Kapital, der ikke tilhører Ejeren, dels undertiden svarer en mindre Forpagtningsafgift (undertiden en større), end der egentlig passer til Gaardens Værdi. Det samme gælder om Fæsteforholdet, og her maa tillige tages Hensyn til Størrelsen af den erlagte Indfæstningssum.

Som Regel vil de Landbrugere, der selv drive deres Jord, være at beskatte paa den først angivne Maade, men i Tilfælde, hvor Forholdene afvige fra det normale af en eller anden Grund, bør der være Adgang til at modificere Reglen og beskatte efter den Fremgangsmaade, som anvendes naar Brugeren er en anden end Ejeren.

Ad §§ 19 og 22.

De i § 19 nævnte Næringer skulle beskattes efter den Indtægt, Bedriften afkaster. Ved denne Del af Skatten er det foreslaaet at anvende den samme Methode som ved de sædvanlige Indkomstskatter. Her møder da ogsaa disses sædvanlige Mangler, navnlig at man ikke kan stole paa Selvangivelserne, og at Skønnet er vanskeligt og vilkaarligt. Man kunde delvis afhjælpe disse Vanskeligheder ved som i § 22 foreslaaet at anvende tvungen Selvangivelse, hvis ikke Vedkommende tillader de edssvorne Skatteembedsmænd fri Lejlighed til at gennemse Bedriftens Regnskaber. Man kunde endelig ogsaa benytte en helt anden Fremgangsmaade (se Anm. ved § 22) og t. Ex. kontingentere visse Beløb paa Landsdele, Amter og Byer og Egne og saa lade Kommunalbestyrelserne fordele det dem tilfaldende Beløb i Forhold til hver Enkelts »Næringsindtægt« i Kommunen. Det var den Fremgangsmaade man anvendte i 1848—50 (jfr. f. Ex. L. 15. Maj 1850 § 5). Jeg skal tilføje, at man nu bedre og sikrere kunde fordele Kontingentet end i 1848—51, da man har bedre Statistik. —

Næringsskatten af Landbruget antages at ville indbringe ca. 1,9 Mill. Kr. Hvad den øvrige Del af Næringsskatten vil kunne indbringe er højst tvivlsomt, men naar man ser hen til Antallet af de Personer, der vilde falde herunder, synes det at være meget lavt, naar Beløbet ansættes til 1, Mill. Kr. Hvis man, hvad meget kunde tale for, valgte den Udvej at paalægge Næringsskatterne paa Næringer udenfor Landbruget som en Kontingentskat, var det jo derved givet, hvad

Skatten vilde indbringe; Tvivlen drejede sig da om, hvor stort Kontingentet burde være, det burde nærmere beregnes af Regeringen efter de den foreliggende Oplysninger. Efter Forslaget skulde Næringskatten indbringe ca. 3 Mill. Kr.

Ad §§ 23 og 24.

Overensstemmende med Bemærkninger i den forrige Betænkning har jeg foreslaaet, at Indtægten ved personligt Arbejde i Andres Tjeneste, (derunder Embedsindtægt) kun svarer halv Skat mod Indtægt af fast Ejendom og Kapital, hvad vistnok ogsaa er retfærdigt. Der er adskilligt, der taler for at give en Skattelettelse ogsaa til de Indtægter, der rammes af »Næringskatten«; men der er herved den Betænkelighed, at adskillige af de Indtægter, der falde ind under Næringskatten, ere overvejende Kapitalindtægter, der ikke burde have Afdrag, og at desuden mange af Næringsindtægterne ikke drages saa skarpt frem og derved give sig selv en saa stor Lettelse.

Iøvrigt maa det bemærkes, at selv om man maatte komme til det Resultat ikke at ville give de kortvarige Arbejdsindtægter (Lønningsindtægt) nogen Moderation i Skatteprocenten, vilde disse Indtægter dog være relativt bedre stillede end ved en Indkomstskat som den efter L. 2. Juli 1870; thi ved den blev de varige Kapitalindtægter begunstigede ikke alene ved at de beskattedes med samme Procent som de andre Indtægter, uagtet de have en større Værdi end disse, men tillige derved, at de i stort Omfang skjulte sig for Beskatningen. Ved Indkomstkildeskatten bliver Kapital-

indtægten derimod draget helt frem, og allerede deri ligger en relativ Lettelse for Lønningsindtægterne.

Ved Udarbejdelsen af Forslaget har man tænkt sig en lignende Minimumsgrænse som ved L. 2. Juli 1870 og søgt at finde Former for denne, som lettede den praktiske Anvendelse af Skatten. Der er selvfølgelig intet til Hinder for at sætte Skattens Minimumsgrænse op baade for Ejendomsskylden, Nærings-skatten og Lønningsskatten. For Kapitalskatten er der aldeles ingen Minimumsgrænse foreslaaet, Grunden hertil er, at man jo ikke ved, om den, der modtager et lille Rentebeløb f. Ex. af en Sparekasse eller som Ihænder af en Statsobligation, jo maaske er en velhavende Mand derved at han tillige har andre Indtægtskilder. Hvis man vilde have et Skatteminimum ved Kapitalskat, maatte det være i Form af Tilbagebetaling, saa at de Personer, der godtgjorde, at deres samlede Indtægt af alle Kilder var under et vist Beløb (f. Ex. 800 Kr. i Kjøbenhavn, 700 Kr. i Købstæderne og 600 Kr. paa Landet), fik den erlagte Skat tilbagebetalt af Statskassen. Dette samme System med Tilbagebetaling af erlagt Skat kunde ogsaa anvendes ved de andre Afdelinger af Indkomstkildeskatten, og i saa Fald kunde Skatteskalaen graderes mere rationelt. Alle, selv ganske smaa, faste Ejendomme, alle Næringsindtægter, Kapitalindtægter og Lønninger maatte da betale Skat, men enhver, der godtgjorde, at hans Indtægt var under et vist Minimum, fik bagefter enten helt eller delvis tilbagebetalt, hvad han regnedes at have betalt i Skat. Et saadant Tilbagebetalingssystem anvendes i England, men jeg tør ikke anbefale det her i Landet, da jeg frygter, at det vil forvolde et uhyre Arbejde for

Administrationen. Det er min Agt i Aarets Løb at rejse til England, og jeg skal da undersøge, hvorledes dette Tilbagebetalingssystem virker i Praxis.

Lønningerne til Statens og Kommunernes Embedsmænd og Bestillingsmænd udgør ialt ca. 36,7 Mill. Kr. og heraf vil kun lidet falde under Skatteminimum (800 Kr., 700 Kr. eller 600 Kr.). Dertil kommer en Del Særindtægter for Gejstlige og Skoleembedsmænd o. l. I alt et Beløb af ca. 38 $\frac{1}{2}$ Mill. Kr. — betales heraf halv Skat, o: 1 $\frac{1}{2}$ pCt., indkommer et Skattebeløb af ca. 570,000 Kr.

Hvor meget der vil indkomme af private Lønninger, er umuligt at beregne, men naar man erindrer, at Antallet af skatskyldige Personer i denne Klasse er større end Antallet af Statens og Kommunens Embeds- og Bestillingsmænd, og naar man erindrer, at mange af dem have høje Lønninger (Direktører, Bestyrelsesmedlemmer og Funktionærer i Aktieselskaber, Sparekasser, Foreninger o. l., private Forretningsførere, Skibsførere o. l.), saa tør det maaske antages ikke at være for højt, naar Indtægten regnes at blive 430,000 Kr. altsaa i Forening med Skatten af Embedsmænd en samlet Indtægt af Lønningsskalaen paa ca. 1 Mill. Kroner ved 1 $\frac{1}{2}$ pCt. og 2 Mill. ved 3 pCt.

Den samlede Indtægt af den hele Indkomstkildebeskatning skulde herefter blive, naar Skatten regnes til 3 pCt. mellem 11 og 12 Mill. Kr., heraf:

paa Besiddelse af fast Ejendom 2,2 Mill. Kr.

— Kapitalindtægt 4,1 —

— Næring 3,0 —

— Lønninger 2,0 —

Altsaa for hver Skatteprocent henimod 4 Mill. Kr.
(3,77 Mill.)

Til Sammenligning skal anføres, at den personlige Indkomstskat efter L. 2. Juli 1870 kun gav en Indtægt af 1,6 Mill. Kr. for hver Skatteprocent. Selv om nu ogsaa Indtægten her i Landet er steget betydeligt, og selv om man ogsaa giver et stort Spillerum for muligt urigtige Kalkulationer, vil man dog af disse Tal faa Indtrykket af, at Indkomstkildeskatten er i Stand til langt bedre at faa Indkomsterne frem end den personlige Indkomstskat.

Anm. Tallene om Skattens Udbytte angive, hvor meget Staten vil faa ind ved Skatten, men det maa erindres, at paa den anden Side vil Skatten ogsaa forarsage Staten store Udgifter, idet den maa betale Skat af sine faste Ejendomme og ved Afdrag mister Skat af sin Renteindtægt m. m.

Opkrævningsomkostningerne og Administrationsomkostningerne ved Skatten ville neppe blive store; det antages, at 2 a 3 pCt. af Skatteindtægten vil tilstrække, og det er, naar henses til, hvad andre Skatter koste at opkræve, ikke ret meget.

Beskatning af Renten af danske Statspapirer etc. i Udlandet har sine Betænkeligheder, men de ere i dette Tilfælde ikke afgørende (se min Finansvidenskab 1ste Del S. 246 og 2den Del S. 228—230).

Exempler til Vejledning.

1) En Sparekasse paa Landet.

Sparekasseindskud 3 Millioner Kr. Reservefond
200,000 Kr.

Pengene ere anbragte saaledes:

a.	2 Mill. Kr. i Prioriteslaan i faste Ejendomme.	
	Rente	80,000 Kr.
b.	700,000 Kr. i danske Værdipapirer.	
	Rente	24,000 —
e.	400,000 Kr. udlaanet mod personlig
Kaution. Rente	20,000 —
d.	100,000 Kr. i fremmede Værdi-
papirer. Rente.....	4,000 —

Renteindtægt... 128,000 Kr.

Af de 3 Mill. Kr. Sparekasseindskud betales $3\frac{3}{4}$
pCt. Renteudgift 112,500 Kr.

Skatten betales saaledes:

1ste Methode:

Af de 112,500 Kr. Rente til Sparerne —
hvilket Beløb ses af Bøgerne — indeholdes 3 pCt. (3
Øre af hver Krone) = 3,375 Kr., hvilke indbetales til
Staten som Sparernes Skat.

Sparekassens Reservefond er i Aarets Løb
bleven forøget med 10,000 Kr., hvoraf betales 3 pCt.
til Staten = 300 Kr.

I de 3,375 Kr., som repræsenterer Sparernes Rente-
skat, kan Sparekassen indeholde (§ 12), hvad den har
tabt ved Andres Afdragsret, altsaa 3 pCt. af Rente-
posterne a og b, ialt 104,000 Kr. = 3,120 Kr.

Sparekassen betaler altsaa kun til Staten 3375 Kr. \div 3120 Kr. = 255 Kr.; i Forening med de 300 Kr. af Kassens Overskud bliver det 555 Kr.

2den Methode.

Hvis man gaar frem efter den i Anm. (§ 12) angivne Fremgangsmaade, bliver Beskatningen saaledes:

Af Post a, Prioritetslaan betales intet, da de 3 pCt. Skat alt er afdraget af Prioritetsdebitorerne.

Af Post b, danske Værdipapirer betales intet, da Kuponskatten har taget de 3 pCt.

Af Post c, Renten af Kautionslaan betales derimod 3 pCt. til Staten = 300 Kr.

Af Post d, Renten af fremmede Værdipapirer, betales ligeledes 3 pCt. = 120 Kr.

Paa den anden Side har Kassen Ret — men ikke Pligt — til at indeholde 3 pCt. af hvad den udbetaler i Rente til Sparerne. Hvis den benytter denne Ret, sparer den derved 3375 Kr. Paa den anden Side har den tabt ved Andres Afdrag (Post a og b) 3120 Kr. Den har altsaa sparet 255 Kr. mere i Rente end den har tabt i Rente, men den maa betale ind til Staten 720 Kr.; den virkelige Skat bliver 465 Kr. At Skatten ved denne Methode bliver anderledes end ved 1ste Methode skyldes fornemlig den Omstændighed, at der ikke gives Fradrag for Administrationsomkostninger.

I Lønningsskat af Sparekassens Personale indeholdes af 3000 Kr, $1\frac{1}{2}$ pCt. = 45 Kr.

2) En Kreditforening beskattes saaledes:

1ste Methode (§§ 10 og 11). Naar den udbetaler Renter af sine Kasseobligationer, indeholder den 3 pCt. af Beløbet. Dette er Obligationsejernes Skat og indbetales til Staten; men ved denne Indbetaling kan Foreningen tilbageholde, hvad den selv har mistet ved Andres Afdragsret, altsaa ved Ejendomsbesiddernes

Afdrag, naar de betale Rente af deres Kreditforeningslaan, samt ved Afdrag i Renter af de Penge, Kreditforeningen har indestaaende i Banker og Sparekasser.

Hvis Kreditforeningens Status er forbedret i Aarets Løb, udbetales 3 pCt. af det Beløb, hvormed dens egen Formue er blevet forøget.

2den Methode (Anm. § 12). Kreditforeningens Skat beregnes saaledes:

Den betaler Skat af sine Midler, for saa vidt disse ikke betaler Skatten ved Andres Afdrag, men da den antages at have alle sine Midler anbragt enten i Prioritetslaan i faste Ejendomme eller i indenlandske Banker, betaler den aldeles intet. Men som Vederlag for, hvad den har mistet ved Andres Afdragsret, har den Ret til, naar den betaler Renter af sine Kasseobligationer, at tilbageholde 3 pCt. af Renten.

Kreditforeningen kommer altsaa slet ikke til at betale nogen Kapitalskat. Dette er i Overensstemmelse med, at den kun er Mellemlid mellem Laangivere og Laantagere. Sparekasser blive ligeledes fri for Kapitalskat, naar de have anbragt deres Midler i Prioritetslaan og indenlandske Værdipapirer.

Om Kreditforeninger og Sparekasser bør have Ret til i deres Skat at afdrage Ejendomsskyld af deres faste Ejendomme er noget tvivlsomt, det afhænger af den Maade, hvorpaa Kassens Overskud beskattes.

Kreditforeningen indbetaler som Lønningsskat $1\frac{1}{2}$ pCt. af de af den udbetalte Lønninger og Honorarer.

3) N. N.-banken.

Naar den udbetaler Renter af sin Hypothekafdelings Kasseobligationer, indeholder den deraf 3 pCt. og indbetaler Beløbet til Staten. Det er Obligationsejernes Skat.

Naar den betaler eller godskriver Renter til Spa-

rerne i Sparekasseafdelingen, indeholder den heraf 3 pCt., som betales til Staten. Det er Sparernes Skat.

Af de Renter, den udbetaler eller godskriver til Indlaanere eller Deponenter i Vekselaafdelingen, indeholdes 3 pCt., som den indbetaler til Staten. Det er Indlaanernes Skat.

Af det Udbytte, den betaler til sine Aktionærer, eller hvorved den forbedrer sin Status, indbetales 3 pCt., til Staten.

Men i alle disse Beløb tilbageholdes, hvad Banken af sit Regnskab godtgør at have mistet ved Andres Afdragsret, altsaa af indenlandske Prioritets- og Kommunelaan, af indenlandske Værdipapirer (derunder dens Beholdning af egne Hypothekobligationer); ogsaa den erlagte Ejendomsskyld af Bankens faste Ejendomme maa tilbageholdes, da Indtægten af disse er indbefattet i Aktionærernes Udbytte og ikke bør beskattes to Gange.

Lønningsskat tilbageholdes af de Gager og Tantiømer, der udbetales af Bankens Kasse.

Filialerne betale ikke Skat til Staten af deres Overskud, (derimod betale de eventuelt Kommuneskat af dette). Dette rammes gennem Skatten paa Aktionærerne. Derimod skulle Filialerne indeholde 3 pCt. Skat af hvad de udbetale i Rente til Sparere og Indlaanere og $1\frac{1}{2}$ pCt. af Lønninger.

4) Overformynderiet mister ved Andres Afdrag 3 pCt. af sin Rente af Prioritetslaan og af sine danske Børspapirer. Det skal derhos selvangive, hvilke Renteindtægter det har af fremmede Værdipapirer eller andre Indtægter fra Udlandet og heraf betale 3 pCt. som Skat til Staten, samt ligeledes 3 pCt. af de Renter, det har af Tilgodehavende hos Private, for hvilke der ikke er Prioritetsobligationer. Endelig skal det betale Ejen-

domsskyld af de faste Ejendomme, det ejer. Alle disse Bestemmelser gælde ikke alene for de Værdier, som »Massen« ejer, men tillige for hvad der indestaar under »enkelt Værgemaal«. Til Gengæld for disse Afdrag og Indbetalinger til Staten kan Overformynderiet indeholde 3 pCt. af de Ydelser, det udbetaler til dem, der staa under dets Værgemaal, og disse 3 pCt. beholder det selv. Det hele er kun en Overvæltning af de Skatter, som middelbart (Afdragene) eller umiddelbart (Ejendomsskyld og Skat af Indtægter fra Udlandet og Gæld uden Pant i fast Ejendom) er udredet af Overformynderiet som Mellemand, men som skulle hvile paa de Indtægter, de Umyndige modtage. Maaske kunde der dog være Anledning til som Overformynderiets egen Skat at tage 3 pCt. af det Beløb, hvormed det forøger sin egen Formue i Aarets Løb.

Desuden indeholder Overformynderiet Lønningskat af de Lønninger, det udbetaler.

5) En Selvejergaardmand.

Han ejer en Gaard, som med Besætning og Inventar vurderes til 24,000 Kr. Hans Skatter ere følgende:

1. Ejendomsskylden beregnes saaledes: 4 pCt. af 24,000 Kr. er 960 Kr.; 3 pCt. Skat heraf er 28 Kr. 80 Øre.

2. Næringsskatten. Den antagne Erhvervsindtægt er 900 Kr. (se Skemaet i § 18); 3 pCt. heraf er 27 Kr. Han har staaende i Gaarden Prioriteter til Beløb 10,000 Kr. à 4 pCt., afdrager altsaa i Renter 12 Kr. Han har i Sparekassen 2000 Kr., mister af Renterne deraf ved Afdrag 2 Kr. 20 Ø. Han betaler altsaa i Virkeligheden direkte og indirekte 46 Kr., men eventuelt slipper han for Hartkornsskatten til Staten af ca. 4 Tdr. Hartkorn, er 69 Kr. 64 Ø. med

Gammelskatten, men kun ca. 15 Kr., hvis kun Land- og Ligningsskatten fradrages.

6) En Fæstegaard.

Gaarden er af samme Værdi som Selvejergaarden, altsaa 24,000 Kr. Indfæstning og Landgilde kapitaliseres efter en antagen Fæstevarighed af 30 Aar til en Værdi af 10,000 Kr. Altsaa svarer Ejeren (det forudsættes, at der aldeles ikke paahviler Ejeren nogen Udgift, at Afgiften er ren Nettoindtægt) Skyld af 10,000 Kr.: 12 Kr., medens Brugeren betaler af 14,000 Kr.: 16 Kr. 80 Ø. foruden Næringsskat, der i dette Tilfælde er 27 Kr. Fæstegaardsmanden betaler altsaa 43 Kr. 80 Ø. Der gaar altsaa den samme Skat af Fæstegaarden som af Selvejergaarden, hvis Værdien er den samme.

7) En Proprietærgaard.

Gaardens Værdi er 200,000 Kr. (Hartkorn 35 Tdr.). Prioriteter 100,000 Kr. à 4 pCt. Ejendoms-Skyld: 240 Kr. Deraf indeholder Ejeren Halvdelen, 120 Kr., af Prioritetsrenterne. Han betaler Næringsskat af 1500 Kr.: 45 Kr. Ialt betaler han 165 Kr. Skat, slipper for 609 Kr., hvis alle Hartkornsskatterne til Staten hæves, og for 131 Kr., hvis kun Land- og Ligningsskatten hæves.

Hvis Gaarden er bortforpagtet for t. Eks. 8000 Kr., svarer Ejeren t. Eks. saaledes:

8000 Kr. ÷ 1000 Kr. i Ejendomsudgifter. Rest	
7000 Kr. i Nettoindtægt. Deraf Skat . .	210 Kr.
I Prioritetsrenter indeholder han	120 —
	<hr/>
	Rest Skat... 90 Kr.

Hans Indtægt af Gaarden er $8000 \div (1000 + 4000) = 3000$ Kr., hans Skat er altsaa 3 pCt. af hans Indtægt.

Forpagteren af Gaarden betaler saaledes:

Enten: Han skønnes, under Hensyn til, at han har 20,000 Kr. staaende som Driftskapital etc. i Bedriften, og under Hensyn til Afgiftens Størrelse, at tjene 3000 Kr. netto; deraf 3 pCt. er 90 Kr. — Gaarden giver altsaa i Skat til Staten 300 Kr. (nemlig 90 af Ejeren, 90 af Brugeren og 120 af Prioritetsejeren), hvilket er 15 Kr. mere end hvis Ejeren selv brugte den, men der er ogsaa tilført 20,000 Kr. Kapital.

Eller: Man kunde ogsaa beregne Skatten aldeles som om der ingen Forpagter var, altsaa (i Lighed med Eksemplet ovenfor ved Fæstegaardsmanden, se nærmere § 18 Anm.):

Næringsskat	45 Kr.
Ejendomsskyld af 8000 Kr.....	240 —
	<hr/>
	285 Kr.

og saa sige: dette Beløb skal komme ud i alt, og det skal deles saaledes mellem Ejer og Forpagter, at først betaler Ejeren Skat af Afgiften ÷ Ejendoms-Udgifterne kapitaliseret, og hvad der saa mangler i de 285 Kr. skal Forpagteren udrede. Paa denne Maade vilde Forpagteren i Reglen komme til at udrede mindre end i første Tilfælde, og sandsynligvis for lidt.

8) En Pengemand. Manden lever af sin Formue, som er frugtbargjort saaledes:

1. Kgl. Obligationer	100,000 Kr.
2. Kreditforeningsobligationer	50,000 —
3. Sukkeraktier	60,000 —
4. Udlaant i en Landejendom i Jylland .	50,000 —
5. Udlaant i en Fabrik i Skaane (5 pCt.)	50,000 —
6. Udlaant til en Slægtning mod personlig Sikkerhed (4 pCt.)	30,000 —
7. Østr.-Ung. 3 pCt. Jærnbane-Prioritetsobligationer	40,000 Frc.

8. Sparekassebøger 5,500 Kr.
 9. En Landejendom i Holsten, som er bortforpagtet for 3000 Kr. netto aarlig (Skatter og Vedligeholdelse betales af Forpagteren).

Han beskattes saaledes:

Nr. 1, 2, 3, 4 og 8 beskattes gennem Afdrag.

Nr. 5 giver 5 pCt. af 50,000 Kr. er Skatteindtægt 2500 Kr., der beskattes ved Selvangivelse og direkte Skattebetaling til Staten.

Nr. 6 beskattes ikke, medmindre man vil ramme denne Indtægt ved at forlange Selvangivelse af denne Art Renteindtægt ligesom ved udenlandske Værdipapirer, men jeg tilraader foreløbig ikke at gøre det, det er dog kun mindre Summer, og de rammes maaske indirekte.

Nr. 7. 3 pCt. af 40,000 Frcs (28,000 Kr.) giver Skatteindtægt 840 Kr. (beskattes som Nr. 5).

Nr. 9. Skatteindtægt 3,000 Kr. (beskattes som Nr. 5).

Den direkte Skatteindbetaling er altsaa 3 pCt. af 2500 + 840 + 3000 Kr. eller 190 Kr. Desuden mistes ved Afdrag ca. 320 Kr. Den samlede direkte og indirekte Skat er altsaa ca. 500 Kr.

9) De danske N. N-fabrikker.

De faste Ejendommers Værdi er ansat til $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr., idet der ved Vurderingen ikke er taget Hensyn til deres særlige Benyttelse, men til Værdien, naar Fabrikkerne ere nedlagte. 4 pCt. af $3\frac{1}{2}$ Mill. Kr. er 140,000 Kr., 3 pCt. heraf er Ejendomsskyld: 4200 Kr.

Fabrikkerne have udstedt Partialobligationer for 6 Mill. Kr., heraf svares i Rente 240,000 Kr. Af dette Beløb indeholde Fabrikkerne 3 pCt.: 7200 Kr., hvilket Beløb er Obligationsejernes Skat, som indbetales paa deres Vegne af Fabrikkerne til Staten.

$1\frac{1}{3}$ Mill. Kr. er almindelig Prioritetsgæld;

Renten heraf er 50,000 Kr.; heraf indeholdes af Fabrikkerne ved Renteudbetaling 3 pCt.: 1500 Kr. Den hele Ejendomsskyld, Fabrikkerne selv betale, er altsaa $4200 \div 1500 = 2700$ Kr.

Til Aktionærerne betales i Udbytte.....	550,000 Kr.
Reservefondens Forøgelse	50,316 —
	ialt... ca. 650,000 Kr.

Heraf 3 pCt. Skat er 19,500 Kr.

Men heri kan afdrages, hvad Selskabet maatte have betalt som Ejendomsskyld, 2700 Kr., og Afdrag for Bankbeholdninger, ca. 3500 Kr. Selskabet kommer saaledes til i alt at indbetale til Staten 23,200 Kr. foruden den Lønningsskat, det indeholder af Lønninger og Tantiémer.

De enkelte Filial-Fabrikker betale ikke Skat til Staten, men der, hvor de ligge, betale de Kommuneskat af deres Driftsoverskud, saaledes som dette fremgaar af Regnskaberne. Desuden indeholde de Lønningsskat.

10) De forenede N. N.-fabrikker.

De miste 3 pCt. af Beholdninger i Banker og Sparekasser. De indbetale til Statskassen 3 pCt. af hvad de udbetale til Aktionærerne og af de Værdier, hvormed deres Status er forbedret.

Af hvad de betale i Rente af deres Partialobligationer indeholdes 3 pCt., som i samlet Sum betales til Statskassen. Fabrikkerne betale Ejendomsskyld af deres faste Ejendomme. Naar de indbetale Skattebeløbene til Statskassen, have de Ret til at tilbageholde, hvad de have mistet som Ejendomsskyld og ved Andres Afdragsret, dog aldrig mere end hvad de skulle betale i Skat af Aktieudbytte og Statusforbedring.

De enkelte Fabrikker betale ikke Statsskat men Kommuneskat af deres Driftsoverskud.

11) Brand-Forsikrings-selskabet N. N. (gensidigt Selskab).

Det mister ved Afdragsret 3 pCt. af Renten af hvad det har anbragt i Prioriteter, danske Værdipapirer samt i Banker.

Det betaler 3 pCt. af hvad det har i Rente af fremmede Værdipapirer.

Det betaler 3 pCt. af de Beløb, hvormed det i Aarets Løb har forøget sine Beholdninger.

12) Livsforsikrings-Selskab, gensidigt.

Det mister 3 pCt. af Renten af sine Kommunaalaan, danske Værdipapirer og Prioriteter samt Renter af Beholdningerne i Banker og Sparekasser.

Det betaler 3 pCt. af Renterne af sine fremmede Værdipapirer.

Desuden betaler det 3 pCt. af Renten af Laan paa Policer samt 3 pCt. af hvad der udbetales som Bonus. Til Gengæld burde der maaske gives Selskabet Ret til at indeholde Skatten ved Udbetalingen af pligtige Forsikringsbeløb; med hvor stort Beløb dette Afdrag skulde indeholdes i hvert Forsikringsbeløb kunde maaske bedst afgøres efter en af Finansministeren godkendt summarisk Skala, der tog Hensyn til hvad af Forsikringsbeløbet, der var opsamlet Rente, hvad blot Tilbagebetaling af Kapital. — I Praxis er iøvrigt en saadan Ret til at indeholde Skatten af Forsikringsbeløbene næppe nødvendig, Sagen ordner paa de fleste Punkter sig selv derved, at »Bonus« bliver formindsket med Skattens Beløb.

13) Et Livsforsikrings-Aktieselskab bør betale Skat af Aktieudbyttet eller i al Fald af den Del af dette, der overstiger 4 pCt. Fremmede Assurance-Selskaber bør betale Skat af den Bedrift og den Fortjeneste, de have her i Landet.

14) Professor Falbe Hansen.

Jeg mister 3 pCt. af min Gage, hvilke indeholdes ved Udbetalingen. Jeg mister 3 pCt. af Renten af Værdipapirer og Sparekasserenter. Hvis jeg har fremmede Værdipapirer eller paa anden Maade Indtægt fra Udlandet, er jeg pligtig at angive dette og skal indbetale til Staten 3 pCt. af denne Indtægt. — Af hvad jeg faar i Honorarer af Staten eller af offentlige Institutioner eller Bedrifter o. l., der paatage sig Lønningsindeholdelser, f. Ex. hvis jeg skriver en Artikel i Nationaløkonomisk Tidsskrift, indeholdes ligeledes 3 pCt.

Det er altsaa ubetydelige Beløb eller slet intet, jeg kommer til positivt at udbetale: saa godt som det hele Skattebeløb betales i Afdrag fordelt paa mindre Dele. Dette anser jeg for en ikke ringe Fordel. Man betragter Skatten, som om Gagen eller Honoraret var saa meget mindre, man har ikke den Ubehagelighed at skulle udbetale Penge, som man allerede har haft i Hænde og glædet sig ved, og ikke den Ubehagelighed at skulle spare sammen et større Beløb til Skat. Det er noget lignende som ved Betaling af Overlevelsenser, der indeholdes i Gage. Jeg tror, at de fleste ville indrømme, at disse Beløbs Indeholdelse i Gagen er mindre ubehagelig, vækker mindre Misfornøjelse, end hvis de positivt skulle udredes hver $\frac{1}{4}$ eller $\frac{1}{2}$ Aar. For ikke at tale om, at det for Finansministeren er behageligere, da der ingen Restancer er. Det er en noget lignende Fordel som ved de indirekte Skatter.

